HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

סימפון בעבדים ליכא. לבטל את המקח: **הא קא חזי להו.** וסבר וקיבל: **נמלא גנב הוא.** לימא בטל בכך דהא ק״ל המוכר עבד לחבירו ונמלא גנב לו קויסטטום הגיעו וברייתא היא [בב״ב בהמוכר פירות (דף נב:)]: **קויסטטום.** גוזל נפשות: **הגיעו.** הרי הוא שלו דסתם עבד גנב הוא: **נפטיט מוויין.** דהא לא שכיח ולא קבלו עליו: **או מוכס למלכות.** שנתחייב מיתה למלך: **קנה לית להו.** וסבר וקבל: **קיבל מסר והלך.** סימן הוא: **קיבל.** עליו את המומין מסם סימפון ליכא מסם לטולת ליכא: **מסר.** הא לגלוחי הבעל או שהלכו או שהלכה: שלומי הא עם שלומי הבעל ועולה בדרך מסם סימפון ליכא[ע] מסם שמת מסקה ליכא דליתנהו לחיים ולמחותה גבה: **מרקנא.** שלמה קנין: **דזיני.** זהוזים: **דשוייה שלית.** לקבל קדושיה ולא נמלך בה בכמה וכמה דהכי ינאי נמי מי שוו שליח לן מה מסם הוי מטבע הפחותה שבלוחי: **ושל דניפיס כסף מדינה.** לקמן מפרש לה בכסף מדינה שמיניא שבכסף זוזי ומה שלש שמיניא שבשלש זוזי ומה דינר הוא שמיניא שבדינר זוזי. הלכך פרוטה לא מצית למימר לפי שהיא של נחושת ובלוחי מטבע של נחושת ליכא ובקדושין לחלקיקי׳ מפרוטה ולמטה מידי דחשיבות בעי לוקמוה בדינר כדלקמן[ו]: **ס״ג גופא אמר רב יהודה אמר רב אסי כל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה: גופא אמר רב יהודה אמר רב אסי כל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה: ובללא הוא עד שתבנם לחופה משום דעולא.** מדנקט עד שתכנס לחופה משמע דהיינו כמשנה לחמרונה דפ׳ שע״פ (כתובות דף נו.) שאינה מוכלת בהגעת זמן עד שתכנס לחופה ותימה דבפ׳ שע״פ (שם) פליגי ממורמי במשנה דאשה שאינה מוכלת בחמרונה עד שיגיע זמן אי משום דעולא או משום סימפון אפ״ה במשנה לחמרונה מודו כולהו דטעמא משום סימפון כדאיתא התם דקתמר התם[ב] [ובתלייתא] משום סימפון והכא קתמר משום דעולא דהיינו משום שמת ימצוו וי״ל עד שתכנס לחופה לאו דוקא אלא עד שיגיע זמן וכמשנה לחמרונה[א] ולפי שבהגעת זמן רגילין לעשות חופה נקט חופה והכי״ל משה מנדפונה מפרש עד שתכנס לחופה הוי דוקא[ב] דקסבר מי לאו בכסף ב״ש אומרים בדינר וכו׳: מאי טעמייהו דב״ש אמר רבי זירא שכן אשה מקפדת על עצמה[ג] ואין מתקדשת בפחות מדינר אמר ליה אביי אלא מעתה הכי נמי דלא הוו קדושין אע״ג דקפדן אנפשייהו ולא מקדשי בפחות מתרקבא דדינרי הכי נמי דאי פשטה ידה וקבלה חד זוזא מאחר הכי נמי דלא הוו קדושין א״ל פשטה ידה וקבלה לא קאמינא כי קאמינא דקדשה בליליא אי נמי דשויה שליח רב יוסף אמר טעמייהו דבית שמאי בדרב יהודה אמר רב אסי[ד] דאמר רב יהודה אמר רב אסי[ג] כל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה: גופא אמר רב יהודה אמר רב אסי כל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה: ובללא הוא והרי

עד שתכנם לחופה משום דעולא ובן בג בג

[א]סימפון בעבדים[ב] ליתיה אי מומין שבגלוי הוא הא קא חזי ליה אי משום מומין שבסתר מאי נפקא ליה מיניה למלאכה קא בעי ליה [ג]לא איכפת ליה [ד]נמצא גנב או קויסטטום הגיעו מאי אמרת לסטים מזויין או [ה]נכתב למלכות התהו קלא איתי להו [ו]מכדי בין למר ובין למר לא אכלה מאי בינייהו איכא בינייהו קיבל מסר והלך: בכסף ב״ש אומרים בדינר וכו׳: מאי טעמייהו דב״ש אמר רבי זירא שכן אשה מקפדת על עצמה[ז] ואין מתקדשת בפחות מדינר אמר ליה אביי אלא מעתה הכי נמי דלא הוו קדושין אע״ל פשטה ידה וקבלה לא קאמינא כי קאמינא דקדשה בליליא אי נמי דשויה שליח רב יוסף אמר טעמייהו דבית שמאי בדרב יהודה אמר רב אסי[ח] דאמר רב יהודה אמר רב אסי[ט] כל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה: גופא אמר רב יהודה אמר רב אסי כל כסף האמור בתורה כסף צורי ושל דבריהם כסף מדינה: ובללא הוא והרי

קויסטטום. פ״ה גוזל נפשות וקסה דסד״ק דכתובות (דף ה.) אמר שאל קונטריקוס הטפסר[ט] לריב״ז גבי שלים וכקט לגלגולת בגבוי הלסף אחה מולא מאמים ואחד ככר וי״ל מנה ובמיתת הכסף אחה מולא ק׳ ככר משה רבכם גוב היה לו קויסטטום היה לו מינו נקי בחשבונות היה ומה ענין גוזל נפשות לחסרון השלים[י] לכן[יא] פר״ח דקויסטטום משחק בקוביא[יב] והא דאמר[יג] בבחמית רבה (פרשה ויצא) ואימר שלחני כי עלה השמרש[יד] דקאמר ליה יעקב למלאך וכי גוב אחה או קויסטטום אחה שאחה מחיירא מן השחר לפירוש הקונטרס ניחא ולפירוש רבינו חננאל נמי יש לומר דלשם שמשחק בקוביא רגיל להיות עליו נושים הרבה[טו] ונוטען בפניהם: **הנהו קלא איתי להו.** פ״ה וכסבר וקבל וקסה לר״ת בשפרק המוכר פירות (ב״ב דף נב:) אמר בהדיא לפטיט מזויין או מוכסא למלכות אומר לו הרי שלך לפניך ומפרש ר״ת קלא אית להו[טז] ולא שכיחי ולא חשו להו למיפחן כיון דלא שכיחי[יז] ורבינו חליהו מקייס פי׳ הקונטרס דהיכא דקיבל המוכר מעות מחיירין מדלא בדק הלוקח קודם נחינת המעות הי מומין דאית להו קלא אם כן שבר וקבל והא דאומר לו הרי שלך לפניך מיירי קודם שנתן הלוקח מעות וקלא משמע כן שהם בפרוץ ולימת המוכיח עליו הרמ״ם[יח] אלמא משמע דהלוקח מוחזק: **קבל מסר והלך.** פ״ה קבל או מסר או הלך כלומר מסר שאל לשלוחי הבעל או שלוחי שאל עם שלוחי הבעל וקסה דמשמע דמשום סימפון ליכא למיחש[יט] לכך נראה לפרש דמסר והלך חדא מילחא היא וס״פ מסר שאל לשלוחי הבעל והלך גם הוא עמהם והלכך הכא דמשמע לשלוחי הבעל חיישינן למימפון ובפרק נערה שנשפחתה (כתובות מח:) אמר[כ] רב מסירתה לכל אף לחרומה משמע דמשום סימפון ליכא למיחש[כא] לכך נראה לפרש דמסר והלך חדא מילחא היא וס״פ מסר שאל לשלוחי הבעל והלך גם הוא עמהם והלכך

חיישינן למימפון דמן לא בדקינן לה עד שתהא בניחו אבל מסירה דסתם מיירי כשלא הלך עמהם דמן בדק לה מידה[כב]:

שכן אשה מקפדת על עצמה וכו׳. קס״ד דר׳ זירא לפילו פשטה ידה וקבלה קאמר לימה מקודשת הוחיל ורגילה להקפיד על דינר להקפיד על מרקבא דדינרי הכי נמי לא יחקדשו בדינר לפילו פשטה ידה וקיבלה פחות מחרקב לא יחפה כסף לגבייהו ומין זו שברא ומשני פשטה ידה לא קאמינא לפילו בפרוטה דכסף קרינא ביה כי קאמינא דקידשה בגלילא אי נמי דשויה שליח[כג] ובהכי הוי בחות כאילו פירשה שלא להתקדש בפחות מדינר. תוס׳ הרא״ש. ג׳ דאם איתא דלא ניחא לה עלה רמיא לגלויי שהיא מקפדת על עצמה יותר משאר הנשים וכן בפשטה ידה וקבלה קדושין בלילא ידעה שהוא לא יתן לה אלא כקידושי שאר הנשים ומינה ניחא לה. רמב״ן. ס. אלא חזור ואומר דברי רב אסי כדי לפרשם והדר תו פריך לימא רב אסי דאמר כב״ש. תוס׳ הרא״ש.

צו א ב מיי׳ פט״ו מהלכות מכירה הל׳ יג [יג] סמג לחין קע טוש״ע מ״מ סימן הלב סעיף י׳:

צז ג מיי׳ פ״ג מהלכות טוען ונטען הלכה ו ב סמג עשין לה [טוש״ע מ״מ סי׳ פח סעי׳ ח]:

מוסף תוספות

א. ופליגי בפלוגתא דעולא ורב שמואל ברבי יהודה דהתם (כתובות נד:) בן בג בג סבר משום סמפון ובן בתירא סבר משום דעולא. תוס׳ הרא״ש. ב. ובן בג בג סבר אם לא נכנסה לחופה אינה אוכלת משום סמפון ובן בתירא סבר דלסמפון לא חיישינן מהגעת זמן ואילך. שם. ג. אע״ג דאיכא ק״ו. תוס׳ טוך. ד. והיינו דקאמר אי משום דעולא שהחמירו עד הגעת זמן אי משום סימפון שהחמירו מהגעת זמן ואילך עד החופה. שם. ה. שם ובתוס׳ הרא״ש בכתוב ג״ח. (ולעיל שם תלמוד לומר לו דעולא ועי׳ מהרש״ל וב״ח). ו. ועוד דהגיעו מפרש בקונטרס דרובם הכי איתנהו ואין נראה שיהו רובם העבדים גונבי נפשות. תוס׳ כתובות נח. ז. ולפי שדרך משחק בקוביא לגנוב ממון בני אדם בהטעאה ובתחבולה בפניהם ואינם מרגישים קורהו קויסטטוס. ריטב״א. ח. לפי שמפסיד הרבה ממון בשחוק ומתחייב בהקפה. תוס׳ כתובות ה. ד״ה קויסטטוס. ט. וכיון דלא יצא הקול מלילא דלא שכיחא היא ולא חיישינן להכי. תוס׳ ב״ק נב: ד״ה אבל היכא דאיתנהו ודאי הוי מקח טעות. ריטב״א. כ. דפריך שם הגיעו לאו משום דרובא הכי איתנהו ש״מ דאזלינן בתר רובא ומאי פריך דלמא המוציא מחבירו עליו הראיה. תוס׳ כתובות נח. ד״ה הגיה עפ״י גי׳ מהרש״ל. ל. ואפשנה אחרינה קאי דקתני התם לעולם לאפוקי ממשנה ראשונה. תוס׳ טוך. מ. וכיון דרוב נשים רגילות להקפיד על דינר הוי כאילו פירשה שלא להתקדש בפחות מדינר. תוס׳ הרא״ש. נ. דאם איתא דלא ניחא לה עלה רמיא לגלויי שהיא מקפדת על עצמה יותר משאר הנשים וכן בפשטה ידה וקבלה קדושין בלילא ידעה שהוא לא יתן לה אלא כקידושי שאר הנשים ומינה ניחא לה. רמב״ן. ס. אלא חזור ואומר דברי רב אסי כדי לפרשם והדר תו פריך לימא רב אסי דאמר כב״ש. תוס׳ הרא״ש.

מסורת הש״ס

ע) [בכמ״י: ליכא], ב) [בכמ״י: ולא], ג) ב״ב נב: כתובות מ: תוספתא דב״ב פ״ד ה״ט, ד) [בכמ״י: מוכתב], ה) [כתובות נח.], ו) [ל״ל ומינה. (יעב״ן)], ז) ב״ק לו: כתובות נ:, ח) [בדפו״י: שהלך שאל. ועי׳ רש״ל], ט) [עי׳ כתובות מח ע״ב, ובכ״מ ותוס׳ שם], י) [לף יב.], כ) [בס מ ע״ש], ל) רש״ש, מ) [בדפו״י: הסהגמון], וכגמ׳ שם: הטפל], נ) [נל״ל לכ״ע], ס) [לקמ ל״ב ה״א בהגמון לף: אימא הכי להדיא ועי׳ תוס׳ כתובות נח. ותוס׳ ב״ב נב: ד״ה קויסטטוס, ה. קויסטטוס], ע) [ברכות לב. כז], פ) ט״ס הוא כי לף נמלא שם ובפרק המוכר פירות ודיבור זה כתוב ג״כ בכתובות פרק שע״פ דף נח. וכתב עליו מהרש״ל שהוא ט״ס וקיים שם גירסת אחרים. (מהר״ם), צ) [בדפו״י: שהלך שאל. ועי׳ רש״ל], ק) [ל״ל רב אסי], ר) [ועי׳ תוס׳ כתובות מח ד״ה רב אסי], ש) [ל״ל קפיקין], [בדפ״י: קמ״ר ונל״ל: קמתמה],

גליון הש״ס

תוס׳ ד״ה הנהו קלא איתי להו פ׳, הקונטרס ובבר ובקבל. עיין גיטין דף פו ע״ש תד״ה עלויי מלכא:

הגהות הב״ח

(א) תוס׳ ד״ה עד וכו׳. יש ספריס דגרסי הכא עד שתכנס: (ב) בא״ד קסה מאי קאמר סה שולסו אית ליה דעולא. ג״כ ריב״ב אית ליה כולסו טעמי דעולא ומסימפון: (ג) ד״ה שכן וכו׳ ומש״ה קאמר אלא מעתה כמ״ש דרבי יוחנן דף כ״ב ע״ב ד״ה אלא מעתה:

מוסף רש״י

נמצא גנב. שהיה גוב קודם לכן, גוזל ממון, או קויסטטוס. גוזל נפשות, הגיעו. לגזלה ואין כאן מקח טעות (רשב״ם ב״ב צב:). ואין המקח בטל (כתובות נח.). **לסטים מזויין.** אין דרכו בכך (שם). טורנ נפשות וסופו ליהרג (ב״ב שם). **נכתב למלכות.** ליהרג (שם). מטת למלכות על שנוח לגזול עליו שיהרגוהו כל מוצא (כתובות נח.). **קלא איתי להו.** וסבר וקבל (שם). **קיבל מסר והלך.** קיבל עליו כעל את המומין, לסמפון ליכא למיחש, לשמת מסקה ליכא למיחש, מסר. שאל לשלוחי הבעל או שהלכו שלוחי שאל עם שלוחי הבעל, ליכא למיחש שמת מסקה ליכא ולמחותה, דהא ניתנהו וליכא למיחש לסמפון (שם). **כסף צורי.** הסלע ד׳ דינר והדינר מקלו זהב, וכן קורין בקונסטנטינ״פ לזהב דינר, והוא שוה ומקלה למשקל הסחל (ב״ק לו:). סיכי דכתיב שקל הוי סלע צורי, דהוא מרבעה דינרי והיכא דלא כתיב שקל אלא כסף הוי דינר צורי (בכורות נ:). **כסף מדינה.** שמיניא של כסף צורי (שם ע״ש).